

سوال

روز عرفه چه فضیلت‌هایی دارد؟

پاسخ مفصل

الحمدلله.

از جمله فضائل روز عرفه:

۱- این روز، روز تکمیل دین و کامل شدن نعمت است:

در صحیحین از عمر بن الخطاب - رضی الله عنه - روایت است که مردی از یهودیان به وی گفت: ای امیر مومنان، آیه‌ای در کتاب شماست که آن را می‌خوانید و اگر بر ما یهودیان نازل شده بود آن روز را عید قرار می‌دادیم. گفت: کدام آیه؟ گفت:

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا [مائده: ۳]

(امروز دین شما را برایتان کامل، و نعمت خود را بر شما تمام گردانیدم، و اسلام را برای شما [به عنوان] دین برگزیدم).

عمر - رضی الله عنه - گفت: آن روز را می‌شناسیم و مکانی که در آن بر پیامبر - صلی الله علیه وسلم - نازل شد، در حالی که ایشان روز جمعه در عرفه ایستاده بود.

۲- این روز، برای کسانی که در عرفه هستند عید است:

پیامبر - صلی الله علیه وسلم - می‌فرماید: روز عرفه و روز قربانی و ایام تشریق، عید ما مسلمانان است و این‌ها روزهای خوردن و نوشیدن است به روایت اهل سنن.

و از عمر بن الخطاب روایت است که گفت: این آیه (یعنی آیه الیوم اکملت...) در روز جمعه و روز عرفه، نازل شده که الحمدلله هر دو عید ماست.

۳- این روزی است که خداوند به آن سوگند یاد کرده است:

بزرگ، جز به بزرگ قسم یاد نمی‌کند، و این همان روز مشهود است که الله متعال درباره‌اش می‌فرماید:

وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ [بروج: ۳]

(و [سوگند] به شاهد و مورد شهادت).

زیرا از ابوهریره - رضی الله عنه - روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **روز موعود همان روز قیامت است، و روز مشهود همان عرفه است، و شاهد روز جمعه است** به روایت ترمذی. آلبانی آن را حسن می‌داند.

۴- روزه‌ی آن گناهان دو سال را تفکیر می‌کند:

از ابوقتاده - رضی الله عنه - روایت است که از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - درباره‌ی روزه‌ی روز عرفه پرسیده شد؛ ایشان فرمودند: **[گناهان] سال گذشته و سال آینده را تکفیر می‌نماید** به روایت مسلم.

البته این روزه برای غیر حجاج سنت است و برای حجاج سنت است که روزه نگیرند، زیرا پیامبر - صلی الله علیه وسلم - در حال حج آن را روزه نگرفتند و روایت است که ایشان از روزه‌ی عرفه در عرفه نهی کردند.

۵- این همان روزی است که الله متعال از ذریه‌ی آدم عهد و پیمان گرفت:

از ابن عباس - رضی الله عنهما - روایت است که رسول الله - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: «الله از پشت آدم در نعمان - یعنی عرفه - پیمان گرفت و از صُلب او همه‌ی ذریه‌اش را بیرون آورد و همانند مورچگان در برابر خود پراکنده ساخت، سپس به آنان فرمود:

أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَى شَهِدْنَا أَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَذَا غَافِلِينَ (172) أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ [اعراف: ۱۷۲ - ۱۷۳]

(آیا من پروردگارتان نیستم؟ گفتند: آری گواهی دادیم. تا مبادا روز قیامت بگوئید ما از این [امر] غافل بودیم (۱۷۲) یا بگوئید پدران ما پیش از این مشرک بوده‌اند و ما فرزندان پس از ایشان بودیم، آیا ما را به خاطر آنچه باطل اندیشان انجام داده‌اند هلاک می‌کنی؟)

به روایت احمد. آلبانی این روایت را صحیح می‌داند.

چه روز بزرگی است و چه پیمان باعظمتی.

۶- این روز، روز مغفرت گناهان و آزادی از آتش و مباحات پروردگار به سبب اهل عرفات است:

در صحیح مسلم از عائشه - رضی الله عنها - از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - روایت است که فرمود: **روزی نیست که الله بیش از روز عرفه بندهای را از آتش آزاد سازد، و او به [آنان] نزدیک می شود سپس به سبیشان بر ملائکه مباحات می کند و می فرماید: اینان چه می خواهند؟**

و از ابن عمر روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمود: **الله در روز عرفه بر ملائکه مباحات می کند و می فرماید: بندگان مرا ببینید که ژولیده مو و غبارآلود آمده اند به روایت احمد و تصحیح البانی.**

والله تعالى اعلم